

Sportna zveza.

Vsled odstopa več odbornikov je nastal v poslovanju Sportne zveze precejšen zastoj, ki se je mogel obvladati šele v zadnjih tednih. Iz poslednjih sej se objavljajo sledeči važnejši sklepi in zadeve:

Po odstopu g. podpolkovnika Ravniharja izpraznjeno predsedniško mesto ostane do glavne skupščine nezasedeno; funkcije predsednika opravljata sporazumno podpredsednika g. Gorec in g. ravn. Jug. V odbor sta se ko-

saveza v Zagrebu. — Ukrenila se je izročitev še ne razdeljenih kolajn, za prvaka v waterpolu in plavalni stafeti se je sklenilo izdati srebrne plakete, ker je ideja prehodnih daril začasno neizvedljiva. — Prijavnina, ki jo klubi še dolgujejo, se bo izterjala. — Obračun tekme izkazuje manjši primanjkljaj.

Sportni teden 1921. Iz sportnega stališča je sportni teden 1921 uspel povoljno, udeležba tekmovalcev je bila

Smuški teren pri Podutiku nad Ljubljano.

Fot. J. Kunaver.

optirala g. Al. Pečnik kot blagajnik in v sekcijo za zimski sport g. I. Tavčar.

Plavalna tekma za prvenstvo Jugoslavije. Prireditelj tekme, ki je bila v rokah Sportne zveze, je naletela vsled smrti Nj. Vel. kralja Petra na velike težkoče. Tekmo je omogočila le izredna požrtvovalnost in delavnost poedinih funkcionarjev in vztrajnost zlasti hrvatskih tekmovalcev. — Verificiranje rezultatov spada v delokrog Plavalnega

vsled abstinence nekaterih klubov sicer neznatno manjša kot preteklo leto, kvalitativno pa se je na celi črti ugotovil pomemben napredek. Iz razpisanega sportnega programa so se izvršile, izvzemši tek z zaprekami na 110 m. iste discipline lahke atletike kot v Sportnem tednu 1920 distančni marš na 22.5 km, propagandna stafeta skozi Ljubljano, tek na 6000 m, ženska lahka atletika, petboj, kolesarske in motociklistične dirke, plavalne tekme, wa-

terpolo, ženski rokomet, medmestne reprezentativne nogometne tekme in tenis-tekme, slednje pa se vsled neugodnih vremenskih razmer niso mogle dovršiti. Avtomobilna dirka se je morala vsled pretežavnih pogojev razpisa odpovedati.

Organizatorično je stal Sportni teden 1921 niže kot lanski, ker je primanjkovalo delavnih moči. Razpisi so bili deloma nepopolni. Poizkus, poveriti izpeljavo programa posameznim klubom, se je v glavnem obnesel in se bo vztrajalo pri tem tudi v bodoče.

Oblastva so bila Sportni zvezi povodom prireditve Sportnega tedna na roko le v neznatni meri. Polovične vožnje na železnicah se ni posrečilo izposlovati.

Financijski obračun Sportnega tedna 1921 izkazuje neznaten prebitok.

Prvakom v nogometu in rokometu se izdajajo naknadno srebrne spominske plakete.

V »Sportu« št. 37, 38, 39, 41 neoficierno objavljeni rezultati in klasifikacije niso popolnoma točne, splošna klasifikacija klubov (»Sport« št. 37) sploh odpade. Verificirajo se sledeči rezultati:

Atletika:

Tek 100 m: Perpar (Primorje) 11·9 sek.

Tek 200 m: Perpar (Primorje) 24·1 sek.

Tek 400 m: Beneš (Ilirija) 58 sek.

Tek 800 m: Starc (Primorje) 2 min. 16·2 sek. (Izven konkurence Beneš, Ilirija 2 : 15.)

Tek 1500 m: Vidmajer (Ilirija) 4 min. 48 sek.

Tek 6000 m: Čuk (Jadran) 21 min. 18·4 sek.

Stafeta 4 × 100 m: Ilirija (Pretnar-Pevalek II.-Vidmajer-Beneš) 47·7 sek. (Izven konkurence stafeta Perpar-Beneš-Pretnar-Vidmajer 46·9.)

Stafeta skozi Ljubljano 3500 m: Ilirija 6 min. 52 sek.

Distančni marš 22·5 km: Škrajnar (Kol. Ilirija) 2 uri 11 min. 22 sek.

Met krogle: Protič Živoslav (Primorje) 10·615 m.

Met diska: Pavlič (Hermes) 29·75 m.

Met kopja: Vidmajer (Ilirija) 34·30 m.

Skok v višino z mesta: Pretnar (Ilirija) 125 cm.

Skok v višino z zaletom: Beneš (Ilirija) 152 cm.

Skok v daljavo z mesta: Perpar (Primorje) 306 cm.

Skok v daljavo z zaletom: Beneš (Ilirija) 555 cm.

Petboj (disk, krogla, tek 200 m, skok v daljavo z zaletom, skok v višino z mesta): 1. Pretnar 26 točk.

Klasifikacija klubov: S. K. Ilirija 56 točk, S. K. Primorje 36, S. K. Jadran 13, Ljublj. sportni klub 7, S. K. Hermes 5, Kol. Ilirija 3, S. S. K. Maribor 2 točki.

Ženska atletika:

Tek 60 m: Vidmar (Jadran) 9 sek.

Stafeta 4 × 75 m: Ilirija 45 sek.

Skok v višino z zaletom: Bloudek (Ilirija) 115 cm.

Skok v daljavo z zaletom: Petrič Marta (Ilirija) 361 cm.

Skok v daljavo z mesta: Bloudek (Ilirija) 220 cm.

Klasifikacija klubov: S. K. Ilirija 20 točk, S. K. Jadran 12 točk.

Plavanje:

50 m dečki: Bleiweis Miron (L. S. K.) 45·6 sek.

50 m sprint sen.: Vrečko Karol (Primorje) 32·8 sek.

50 m sprint jun.: Zore (Primorje) 42·6 sek.

50 m dame: Medved Mimi (L. S. K.) 44·4 sek.

100 m sprint sen.: Vrečko M. (Primorje) 1 min. 13·4 sek.

100 m vznav sen.: Medved I. (L. S. K.) 1 min. 37·4 sek.

100 m prsno sen.: Švigelj Fedor (L. S. K.) 1 min. 25·7 sek.

100 m bočno sen.: Navinšek (L. S. K.) 1 min. 30·4 sek.

300 m dame: Premelč Marta (Ž. T. D.) 5 min. 47·4 sek.

1000 m sen.: Švigelj Fedor (L. S. K.) 17 min. 22·8 sek.

Stafeta 4 × 50 m: Primorje 2 min. 8·4 sek.

Potapljanje: Janežič (Primorje) 50 m.

Skoki sen.: Kordelič (Ilirija) 88¼ točk.

Skoki jun.: Potokar (Ilirija) 42 točk.

Skoki dam: Ručigaj Regina (L. S. K.) 23¼ točk.

Waterpolo: Prvenstvo Slovenije 1921 se prizna L. S. K.

Klasifikacija klubov: Ljubljanski sportni klub 38 točk, S. K. Primorje 30 točk, S. K. Ilirija 14, Jadran 7, Žensko telovadno društvo 5, S. K. Svoboda, Ljubljana 3, S. K. Celje 1 točka.

Kolesarstvo:

Novinci 1 km: Skubic Ivan 1 min. 46·4 sek.

Juniorji 2 km: Škrajnar Anton 3 min. 36 sek.

Glavna dirka 1 km: Šolar Josip 1 min. 28 sek.

Glavna dirka 10 km: Šolar Josip 18 min. 5 sek.

Nogomet:

Tekme reprezentanc Ljubljana—Celje—Maribor za prvenstvo 1921 (cup-sistem): Ljubljana—Celje 8 : 0, Ljubljana—Maribor 2 : 1. — Prvenstvo se prizna reprezentaciji Ljubljane.

Ženski rokomet:

Tekme za prvenstvo Slovenije 1921 (cup-sistem): Slavija—Jadran 0 : 2, Ilirija—Jadran 3 : 1. — Prvenstvo se prizna S. K. Ilirija.

Sekcija za zimski sport živahno deluje. V Bohinju se je na iniciativo Sportne zveze in pod vodstvom g. A. Mencingerja temeljito popravilo sankališče Belvedere in smuške skakalnice. Sportni program za sezono 1921/1922 je v glavnem izdelan.

Sportna zveza prevzame tudi letošnjo zimo vodstvo tujskega prometa na Gorenjskem.

Tajništvo Sportne zveze.

Dr. I. L.:

Edvard Rusjan.

POZABLJENA DESETLETNICA.

To je bilo takrat, ko ljudje še niso tako letali po zraku kakor dandanes. Pa ni tako dolgo od tega. Pred desetimi leti je bilo. Kako hitro beži in napreduje čas! Takrat so prišla prva poročila, da so ljudje iznašli namesto bivšega okroglega balona nov aparat, s katerim letajo po zraku kakor ptice. V časopisih so se pojavljala razna imena novih letalcev, ki so preleteli to in to daljavo in dosegli to in to višino.

Prihajale pa so tudi vesti o nezgodah: ta in oni, ki je dosegel že lepe uspehe, je padel na tla in se ubil. Moderni Ikarji! Človek je obvladal zemljo in vodo, a ozračja ne bo obvladal — so mislili dvomljivci. Nikoli ne bomo letali po zraku.

In vendar je bilo poskusov in uspehov vedno več.

Iz svetovnih mest smo videli v ilustriranih listih slike, kako tisočglava množica gleda zrakoplovne poskuse. Taki poleti so bili takrat še senzacija. Pegoud se takrat še ni bil pojavil. Dovolj je bilo, če je zrakoplovec malo zletel in srečno pristal.

Tudi v Ljubljano je prišel takrat neki Latis kazati svoje zrakoplovne zmožnosti. Pa jih ni pokazal, se je premislil. Mislim, da je bil prav tisti, ki je lani na Bledu ponarejal denar. Bil je torej bolj »luft-inženir« nego zrakoplovec. A začetek je bil storjen in pričakovali smo tudi v Ljubljani novih letalcev.

Zanimanje za nove letalne stroje je bilo tako veliko, da je »Slov. Šolska Matica« izdala prav čedno knjigo o zrakoplovstvu od prof. Zupančiča.

Takrat (l. 1911) se je naenkrat zaslišalo tudi Rusjanovo ime. Slišali smo, da je neki Goričan-Slovenec sestavil svoj aparat in da je ž njim napravil že prve poskuse v Gorici. O teh začetkih bodo mogli Rusjanovi goriški znanci kaj več povedati. »Jutro«, ki je takrat izhajalo (od l. 1910) v Ljubljani in se je bolj nego drugi naši dnevnikarji zanimalo za sportna vprašanja, je prineslo dne 5. jan. 1911 Rusjanovo in Merčepovo sliko in je opozorilo na tega prvega slovenskega letalca našo širšo javnost. V kratkem članku pod sliko se pravi: Zrakoplovstvo napreduje. Povsod je zdaj veliko zanimanje. Tudi Goričan Rusjan, sin slovenske rodbine, je sestavil vodljiv zrakoplov. Ker pa ni imel sredstev, da bi svoj aparat izvršil, ga je pri tem delu podprl zagrebški Srb Merčep. »Letalni poskusi v Zagrebu so se obnesli naravnost imenitno in sedaj se bodo vršili le-

vsled razmer oddaljene od onega »kulturnega sveta« in je bil letalski sport v njih šele v začetku.

Za pravoslavne božične praznike l. 1910. je bil naznanjen letalni poskus v Beogradu. Časopisje je o tem mnogo pisalo. Na božični dan je bilo živahno po mestu in vse je govorilo o slovenskem letalcu. Drugi dan — sv. Štefana dan — je vse čakalo na polet. Ob 11. uri je prišel na letališče Rusjan, živahno pozdravljen od množice. Bilo je precej vetrovno in znanci so Rusjanu prigovarjali, naj se pri takem vremenu ne spušča v zrak. Toda on se ni dal motiti. Prav dobre volje je sedel v aparat in se dvignil pred očmi začudene množice. Letel je nad beograjsko trdnjavo in se tam dvakrat zavil v loku. Naenkrat pa je vzkliknila vsa množica. Ljudje so zakrili oči, da niso videli groznega prizora. Letalcu se je odlomilo krilo — slišalo se je, kako je nekaj počilo — in aparat je padel z velike višine na beograjsko obzidje in ob zidovih navzdol v jarek. Vse je hitelo na kraj nesreče; vojak, ki je stal tam blizu in je bil prvi pri

Smuški teren iz okolice Blok na Notranjskem.

Fot. J. Kunaver.

talni poskusi še v Beogradu, v Sofiji, v Carigradu in v Bukarešti.«

Tako je imel torej prvi jugoslovanski zrakoplovec, goriški Slovenec, nesti svoj izum na Balkan. Program je bil lep. V Zagrebu se je sicer pisalo, da ima pri tem stroju Merčep več zaslug nego Rusjan, češ da je aparat sestavljen po Merčepovem načrtu. Res je imel Merčep neke svoje nazore, a Rusjan je skonstruiral aparat po svoje. In kar je glavno: Rusjan je bil cni, ki je s tem aparatom letel. Njegov stroj je bil enoploščnik, podoben Bleriotovemu letalu. Kovinski deli so bili iz aluminija. »Jutro« (z dne 10. jan. 1911) poroča, da je Rusjan dosegel celo rekord v zaletni daljavi: dočim je Bleriot, ki je bil takrat že preletel kanal med Francijo in Anglijo, rabil za zalet 30 m, se je dvignil Rusjanov aparat že po 28 metrih.

Po svojih prvih poskusih v Zagrebu je hotel Rusjan oditi v Beograd in dalje na Balkan. Dočim so drugi zrakoplovci kazali letanje Evropi in Ameriki, je on hotel pokazati novi izum deželam, ki so bile

padlem Rusjanu, je našel slovenskega zrakoplovca brez zavesti. Iz nosa, iz ust in ušes mu je lila kri. Potegnili so ga s težavo izpod aparata in so ga položili na plašč nekega narednika. Nesli so ga v bolnico, a med potjo je izdihnil. V bolnici so ga položili na oder in Beograd se je pripravljalo, da slavnostno pokoplje prvega jugoslovanskega zrakoplovca. Brzobjavke so javile v Zagreb in Ljubljano žalostno novico... »Jutro je poročalo v sredo dne 11. januarja iz Beograda: »Radi tragične smrti slovenskega zrakoplovca Rusjana se je zavilo celo mesto v žalost. Črne zastave vihrajo po celem mestu in vse povprašuje po rodu in domu simpatičnega mladega avijatika. Sočutje je tem večje, ker je Rusjan sin toliko ljubljene in cenjene slovenskega naroda.«

Prišlo je tudi nekaj podrobnih poročil o nesreči. Prejšnji večer je bil Rusjan v družbi svojih prijateljev; plesal je in bil prav dobre volje. Neki gospodični je celo obljubil, da jo bo sam peljal na letališče, kar je potem res storil. Tam je videla njegov smeli polet in — smrt. Ko so ga svarili zaradi silnega vetra, je

rekel: »Ako umrem v Srbiji, mi ne bo žal, ker bom počival v svoji zemlji; a do tega ne pride.« Po teh besedah, iz katerih se vidi, kako navdušen Jugoslovan je bil, se je dvignil. Tako pravi poročilo. Ob enem beremo v brzojavki: »Takega pogreba kot bo Rusjanov, srbska prestolica že davno ni videla, če ga je sploh kdaj.«

In res. Drugi dan javlja poročilo iz Beograda:

»Pogreb je bil veličasten. Vršil se je na stroške beograjske občine. Vse mesto žaluje. Cela beograjska posadka je v polni opremi izkazala čast prvemu jugoslovanskemu zrakoplovcu. Pred krsto je šla vojaška godba in oddelek pehote. Vojaštvo je delalo špalir po ulicah, Kralj Peter je izrazil Rusjanovi družini sožalje. Princ Jurij je položil na njegov grob venec s slovensko in srbsko trobojnico. Častniki so nesli njegovo krsto iz bolnice na voz. K pogrebu sta prišla Rusjanova sestra in svak. Ko je sestra zaplakala ob mrtvaškem odru, nobeno oko ni ostalo suho. Celo čast-

tom svoje prve uspehe — in že smo izgubili mlado silo, ki je toliko obetala... »

Častniški zbor je sklenil, da postavi Rusjanu spomenik na grobu in na kraju nesreče. Srbski trgovci so se pridružili in začelo se je takoj zbirati...

Od takrat je preteklo nad 10 let. Rusjanov pogreb je bil veličastna manifestacija našega edinstva. Slovenski sokol je poletel nad srbsko prestolico, kot da je hotel oznanjati, da bo planinski del jugoslovanskega naroda prinesel svoje sile k zgradbi skupne domovine. Kakor da je oznanjal, kaj pride. Prerok-Ikar. Beograd je razumel ta njegov polet. Sprejel je Slovenca Rusjana kot svojega. Prišla je balkanska vojna in za njo svetovna. Ni bilo časa razviti naše sile v zrakoplovstvu, ki je igralo v vojni tako važno vlogo. Naša avijatika se je razvijala šele v vojni. Imeli smo dobre letalce to in onstran fronte. Iz obeh delov se razvija sedaj naša mlada jugoslovanska avijatika. V njenih analih bomo na čelu imenovali Rusjanovo ime.

Odhod iz Schmidingerjeve kočice na Veliki Planini.

Fot. J. Kunaver.

niki so se komaj ubranili solz.« — »Slavenski jug«, organizacija jugoslovanske omladine, je izdal poseben razglas na občinstvo. K poletu je prihitelo mnogo ljudi od vseh strani Srbije in so se vsi udeležili tudi pogreba. Pri pogrebu je govoril Branislav Nušić, ki je poudarjal, da je prinašal Rusjan na Balkan to, kar nam odreja Evropa, namreč kulturo, in da je hotel dokazati, da hočemo iti vzporedno s kulturnimi narodi. — »Politika« je prinesla lep članek, ki je slavil junaštvo mladega zrakoplovca. Rusjan bi bil lahko šel v svet in se kazal tam za denar. Vedel je, da mu Srbija tega ne bo mogla dati. Dobil bo komaj toliko, da bo plačal v hotelu račun. Toda on je dokazal, da mu je več za domovino nego za denar. Zato si je zaslužil spoštovanje, ki mu ga je izkazala Srbija. »Prišel je k nam ob času aneksijske krize« — piše člankar — »in je ponudil svoje sile nam na razpolago.«

»Jutro« je posvetilo Rusjanu poseben članek, ki poudarja veliko izgubo, ki nas je zadela z njegovo smrtjo. Komaj smo začeli živeti in kazati pred sve-

Ena smrt je pretresla takrat Beograd. Pozneje je bila smrt nekaj navadnega. Beograjsko obzidje je bilo krvavo. Grobi junakov so postali brezštevilni. Morebiti se je med njimi pozabil Rusjanov grob. Zato se mi je zdelo primerno ob desetletnici spomniti nanj. Mislím, da bi zaslužilo, da bi se njegovo ime na kak način ohranilo v naši avijatici. Gotovo pa mu bomo v jugoslovanskem sportnem svetu ohranili živ spomin.

Prof. V. B., Pariz:

Sport in šola.

Marsikdo od stare generacije, ki bo čital ta napis, bo zmajal z glavo, češ, ravno tega se nam še manjka pri naši dandanašnji mladini. Jaz mu pa odgovorim, da ravno tega se še manjka, žalibog. Ravno v tem smo še daleč, daleč za drugimi narodi in to v našo škodo. En korak na potu telesne vzgoje mladine je že storjen z uvedbo modernega telovad-

nega sistema, a do sporta je še daleč. Kdaj bo prišel tisti čas, ko bo naša šolska mladina imela sportne tekme kakor jih imajo danes veliki narodi, ko bo šlo za prvenstvo v teku, skoku, streljanju, plavanju, nogometu itd. na univerzi, na posameznih srednjih šolah? Francozi so v tem oziru bili precej zaostali za drugimi narodi, a vojska jih je izučila. Generacija, za katere telesni razvoj ni dovolj preskrbljeno, hira. Kaj ji pomaga, če je še tako učena in natrpana z vsemi človeškimi vedami? Nje potomci bodo slabiči. In zakaj bi ravno inteligenca in njeni otroci morali biti telesno zaostali? Kakor rečeno, je Francija storila v zadnjih letih velik korak naprej na polju sportne vzgoje srednješolske in visokošolske mladine. Njene sportne prireditve so javne in vzbujajo v občinstvu zelo veliko zanimanje, kar je naravno. Navedem samo par primerov, da čitatelju osvetlijo te razmere.

Sredi novembra so se vršile v veliki plavalnici nekega pariškega javnega kopaljšča plavalne tekme srednješolcev in visokošolcev. Udeležilo se jih je

nemu delu, in se tako napravi prostor telesnim vajam.«

Glavni urednik pariške »Presse« L. Maffert je pred kratkim napisal članek o študiju in sportu, kjer pravi med drugim: »Spadam v generacijo, ko se je vzgajala učena živina. O telovadbi nismo slišali ničesar, umljivo, da sportna vzgoja ni bila na nobenem naučnem programu. Znali smo napraviti brezhibno latinsko nalogo in prevode v grščino brez napačnih naglasov, a bili smo lažiučenjaki, ki nismo znali tekati niti na sto metrov, ne da bi se upehali. Saj še niti mislili nismo na take stvari, tako okrepčilo bi se nam zdelo poniževalno. To je bila velika nesreča za mnoge, ki so bili močni in bi bili lahko postali krepki možje. Kadar človek ne dela telesnih vaj cele dolge ure, ga ne veselijo, in tako slednjič obsedi za vedno in je izpostavljen vsem boleznim, ki ogrožajo one, kateri se ne gibljejo. Dolgo časa je trajalo, da se je razumelo v Franciji, da moreš biti dober dijak in se kljub temu zanimati za telesno vzgojo. Srečno smo vendar prijadrali do tega.

Sv. Florijan na potu od Sv. Jakoba v Medvode. — Pri Sv. Katarini.

Fot. J. Kunaver.

250 srednješolcev iz različnih srednjih šol v Parizu in celo z dežele, število visokošolcev je bilo manjše. Tehnični rezultat je bil sledeči: prvenstvo srednjih šol je dosegel pariški lycée Louis-le-Grand z 52 točkami, prvenstvo visokih šol pa Ecole Centrale. Naše sportnike bo zanimal najboljši čas v plavanju na 50 metrov: 1. Eminente (lycée de Versailles) 35:3 sek. 2. Wagner (lycée Charlemaigne, Pariz) 36:2 sek. Od visokošolcev: 1. Patel (Ecole Centrale) 41 sek., 2. Lefèvre (Ecole de Médecine) 43 sek. Sredi novembra so se vršile tudi tekme za pariško prvenstvo srednjih šol v rugbyju. Visokošolci gojijo razen tega vse ostale sporte in so dosegli v tekmah izborne rezultate.

Francosko ministrstvo podpira vse te prireditve in zanimiv je odlok z dne 20. julija t. l. (uradni list tega ministrstva št. 2475), s katerim se na vseh srednjih šolah zmanjša število tedenskih ur za pol ure do dve uri. Te so se vzele kar kratkomalo bodisi slovestvenemu pouku, bodisi tujim jezikom, matematiki, ročnemu delu, risanju, zgodovini ali fiziki. Odlok je že stopil z letošnjim šolskim letom v veljavo in pravi: »Treba je zmanjšati število tedenskih ur v gotovih razredih, ker to zahtevajo rodbine in naravnost odgovarja potrebi. Zakon o telesni vzgoji, ki ga je pred kratkim sprejel parlament, določa, da se skrajša v srednjih šolah čas, ki je bil dosedaj posvečen dušev-

Da, posvetimo se tudi sportu! Toda časa je dovolj za vse in ni treba, da bi pretiravanje sportnih vaj škodilo inteligenci.«

Pri nas Slovencih so bili dosedaj razni vzroki, da se sport splošno pa tudi na šolah ni mogel razviti, predvsem malomestne razmere, pomanjkanje stika s tujino, bivanje v državi, ki nam je bila mačeha, dejstvo, da je večina naroda, predvsem pa inteligenca, ki pride tu posebno v poštev, zelo revna in — last not least — pomanjkanje smisla za napredek.

Pri mladini je treba začeti, odrasle generacije ne moremo spremeniti; kar se tiče sporta, smo že storili precejšen korak naprej, saj že imamo svoj sportni list. Velika naloga nas še čaka, sportno organizirati našo mladino. In tako se bo nekega dne ljubljanski dijak ali dijakinja po končanem dnevnem študiju šel vadiť na sportni prostor, mesto da bi se šel od samega dolgega časa zvečer prerivat v Šelenburgovo ulico na takozvano »promenado«. In imeli bomo novo, krepko generacijo inteligence, ki bo vedela kaj bolj pametnega, kakor dan na dan posedati po zaduhlih kavarnah, ali pa popivati v beznicah na bregu ali za gradom, kakor nekateri delajo danes.

G.: Časopisno poročanje.

V zadnjem času opazamo v enem delu naših listov način poročanja, ki je v stanu, zapraviti vsak ugled naše sportne žurnalistike in ki s krivično pristranostjo seje razdor med sportnike. Že pred meseci se je pripetel slučaj, ki je bil vsake obsodbe vredne, a smo molčali. Ko pa smo ponovno opazili poročanje v istem smislu, nam je nehote vzbudilo sum tendencioznosti ali bolje klikarstva.

V mislih imamo zagrebške liste. V septembru se je vozila na progi Podlipa—Smrečje kolesarska tekma za prvenstvo Jugoslavije, katere se je med drugimi udeležilo tudi pet Zagrebčanov. Zagrebške »Novosti«, ki veljajo kot poloficielni sportni dnevnik, so prinesle kratko suhoparno poročilo: Prvi je bil Slovenec, drugi je bil tudi Slovenec, tretji je bil g. Sović (Gradjanski), ki kaže osobito lep napredek in obeta najbolje, četrti je bil Slovenec, peti je bil Šoštarko, dirkač, ki ima vse predpogoje itd. Tedaj, ker je bil Slovenec prvak Jugoslavije v gorskem terenu, ga ne imenujejo niti z imenom, dasi izgube za tretjega in petega celo vrstico.

Zagrebački Športski List objavlja v svoji 36. številki pod rubriko »Biciklistika« samostojno klasifikacijo dirkačev na podlagi letošnjih medklubskih rezultatov. Na prvo mesto postavi Pavlijo (Sokol, Zagreb), na drugo mesto Sovića (Gradjanski, Zagreb), na tretje mesto Šolarja (Ilirija, Ljubljana), Šoštarka in Žnidariča (oba Zagreb). Kako je stvar v resnici? Ljubljanski in zagrebški kolesarji so nastopili v medsebojnih tekmah v letošnji sezoni šestkrat. Rezultati teh tekem so sledeči:

Ljubljana—Maribor, 136 km, I. Šolar, II. Ogrin, III. Šiškovič, IV. Žnidarič, VI. Sović, IX. Šoštarko.

Dunaj—Gradec—Dunaj, 400 km, za Jug. Kol. Savez so dirkali: Pavlija, Šiškovič, Šolar. Pavlija je bil tretji, Šiškovič četrti.

Jugoslovansko prvenstvo, 140 km, I. Pavlija, II. Sović, III. Šoštarko, IV. Šolar.

Jugoslovansko gorsko prvenstvo, 8 km, I. Šolar, II. Pogačnik, III. Sović, V. Šoštarko.

Medklubske dirke na dirkališču v Zagrebu, 13. oktobra: I. Šolar, II. Pavlija, III. Kosmatin.

Medklubske dirke na dirkališču v Zagrebu, 30. oktobra: I. Šolar, II. Pavlija, III. Nardin.

Povsem jasno je tedaj, da pripada prvo mesto Šolarju, ki ima v štirih dirkah prvo mesto, drugo Pavliji, ki ima le eno prvo mesto, tretje Šiškoviču, ki je bil v mariborski dirki tretji, v 400 km mednarodni pa četrti.

Ti rezultati v Zagrebu niso neznan, osobito zadnje dirke so še živo v spominu. Čemu tedaj tako pristransko in zavito poročanje, kje ostaja Jugoslovanski Kolesarski Savez, ki molči na zapostavljanju svojih najboljših dirkačev?! Ako so posamezniki, ki imajo interes na tem, da potvarjajo klasifikacije iz klubovih ali lokalnih interesov, bi moral vendar J. K. S. s svojim vplivom take neokusnosti preprečiti. Mi ne poznamo niti Slovencev, niti Hrvatov, za nas obstojajo le jugoslovanski sportniki in te klasificiramo po njih zmoglostih in uspehih. Le tako je mogoče naprej, sicer zaidemo v osebnosti in klikarstva, ki ubijajo vsako resno delovanje in vsak smotren napredek. Naš cilj mora biti, dvigniti sport v Jugoslaviji na mednarodno višino, prožeti s sportno idejo ves narod, ter vzgojiti olimpijske tekmovalce, ki po-

neso ugled Jugoslavije med svet — tega pa z osebnimi boji in zapravljanjem energij v medsebojnih osebnostih ne bomo dosegli.

Olimpijske igre v Parizu.

Mednarodni olimpijski odbor je sklenil za prihodnjo Olimpijado razdeliti program na tri skupine ter določil sedeče termine:

Za zimski sport počeni s 1. januarjem ali februarjem 1924 v Chamonix, oziroma v Pirenejih ali v Vogezih.

Tekme v Rugby-nogometu se vrše od 1. maja do 20. maja.

Lahka atletika in tekme v ostalih sportnih panogah prične 23. ali 24. junija. Po sedanjih dispozicijah bodo te glavne tekme trajale približno do konca julija.

Francosko zunanje ministrstvo je predložilo parlamentu predlog, s katerim se dovoljuje za olimpijske igre državna podpora v znesku 20,000.000 frankov. Glasom poročila sedanjega tajništva olimpijskega odbora so predpriprave za igre že v teku pri vseh večjih narodih; tudi češki odbor je pričel ta mesec z organizacijo in razpisal javno subskripcijo za zbiranje češkega zletnega fonda za Pariz 1924.

Naš odbor do sedaj še ni podvzel nobene iniciative.

Sneg, ki je več obetal, kakor pa se je izkazalo, že izginja. To pot ga niti planine niso bile posebno deležne in naši zimskosportni kraji so skoro brez snega. Teren za smučanje je bil jako neugoden, še bolj za sankanje. Kljub vsemu je bilo prošli praznik (8. t. m.) pri Sv. Jakobu nad Medvodami skoro 30 smučarjev in na Toškem čelu kakih 15, ki so vsi prav vztrajno trenirali. Sankačev je bilo v Podutiku do 40, žal, da jim sneg ni pripravil več zasluženega užitka. Tudi Tivoli je ves oživel zimskih sportnikov. Več obeta led. Ako bo mraz le malo hujši, bomo imeli kmalu živahno vrvenje na ledu. Ljubljana je v tem pogledu skrajno ubožna. Edino drsališče je pod Tivolijem, a mnogo premajhno, za sportni trening in tekme nemožeče.

Prvi smučki tečaj v letošnji sezoni je razpisala Sportna zveza, žal je sneg prehitro skopnel in tečaj se je moral preložiti. Zanimanja je bilo mnogo, prvi dan se je prijaviło 15 dam in gospodov. Tečaj počne takoj, kakor hitro zapade primeren sneg. Vršil se bo dnevno od 3—5 popoldne v Ljubljani, ob nedeljah in praznikih celo- ali poldnevno v okolici. Pristop je brezplačen. Nekaterim udeležencem posodi Sportna zveza smuči, priporoča se pa, da nabavi vsakdo svoje. Prijave se še sprejemajo. Tečaj bo vodil naš priznani strokovnjak g. Badiura.

Mednarodne drsalne tekme v Davosu. Dne 28. in 29. januarja se vrše v Davosu drsalne tekme za prvenstvo Evrope. Zadnje prvenstvo je iz leta 1914. in ga ima Dunajčan Kachler. Parno prvenstvo je v rokah para Jakobsen-Helsingfors ter se bo tudi letos vozilo. Zmagovalci dobe zlate kolajne in častna darila. Da se omogoči čim širši pristop, se je določila prijavnina na 10 denarnih enot prijavljajoče države.

Mednarodni drsalni termini. Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju 5. in 6. februarja v Stockholmu; evropsko prvenstvo v teku 11. in 12. februarja v Helsingforsu; svetovno prvenstvo v teku 18. in 19. februarja v Christianiji.

Nogometna sezona 1921 v Sloveniji je vsled snega definitivno zaključena.

Nogometni turnir v Splitu. Dne 13. novembra je priredil Splitski nogometni podsavez v korist naših klubov v zasedenem Primorju nogometni turnir, v katerem so sodelovali Hajduk, Borec, Split in Uskok. Vsaka igra je trajala 2 x 22 minut. Rezultati: Borac—Split 1 : 0, Hajduk—Uskok 1 : 0, Hajduk—Borac 1 : 0. Zmagovalec v turnirju je torej Hajduk.

V Zagrebu se 27. novembra, 1. decembra in 4. decembra vsled snega niso vršile nikake tekme. Sezono je smatrati za zaključeno.

Prvenstvo province Zagrebškega nogometnega podsaveza ima koncem sezone 1921 »Cibalia« v Vinkovcih. V odločilni tekmi je porazila Hrv. gradj. š. K., Osijek, 3 : 2.

Prvenstvo province Zagrebškega nogometnega podsaveza: S. A. N. D., Subotica, 14 točk, Bačka, Subotica 12, Sloga, Subotica, 11, S. Sp. C., Subotica, 11, Amater, Sombor, 10, Concordia, Subotica, 8, Sport, Sombor, 7, S. F. C., Subotica, 5, K. A. F. C., Kula, 0, V. Sp. K., Vrbas, 0. — Pri tem stanju koncem jesenske sezone je odigrati še 6 tekem, ki pa so se morale preložiti vsled neugodnega vremena na pomlad.

V Sarajevu stoji koncem jesenske sezone na čelu prvenstvene tabele Sarajevski amaterski športski klub (S. A. š. K.), ki je igral letos že tudi v Ljubljani.

Arthur Gaskell, novi angleški trener Gradjanskega š. K., je dospel v Zagreb in prevzame te dni vodstvo treninga. — Gaskell je bil lani trener švicarskega kluba Grashoppers, ki je pod njegovim vodstvom napredoval toliko, da si je pridobil prvenstvo Švice. Letos je vodil dalj časa trening dunajskega š. K. Hakoah in je pripomogel tudi temu klubu do velikih uspehov, kakor je bil n. pr. rezultat 2 : 3 proti češki Sparti in 6 : 4 proti Amaterjem. Naravno je pričakovati, da bo pod njegovim vodstvom znatno napredoval tudi Gradjanski š. K. Gaskell je bil dolgo vrsto let eden najbolj znanih igralcev znamenitega profesionalnega kluba I. lige Bolton Wanderers. Igral je kot desni half. Na kontinent je prišel po posredovanju znanega angleškega nogometnega sodnika Howcrofta.

Karel Heinlein, morda najbolj popularni igralec v Zagrebu, desna zveza Gradjanskega š. K., je zapustil pred dnevi Zagreb in se vrnil na Dunaj. Znano je, da ima Heinlein največje zasluge, da je postal Gradjanski š. K. najmočnejši klub v Jugoslaviji. Izgube, ki jo utrpi z odhodom Heinleina Gradjanski š. K. in ves zagrebški nogomet, ne bo lahko nadomestiti.

Dolinar, desna zveza S. K. Ilirije, je bil pred tedni poklican v aktivno vojaško službo v Slavonski Brod. Igra tamkaj, kakor čitamo v poročilih hrvatskih listov, z velikim uspehom za Gradjanski š. K. v Brodu.

Zunanji rezultati 27. novembra.

Praga: Sparta—Tepitzer F. K. 2 : 2, Vršovice—Liben 1 : 0, Čechie—Hagibor 2 : 1.

Brno: Židenice—Amateure 4 : 3.

Bratislava: Rudolfshügel, Wien—Bratislava 3 : 3.

Dunaj: Hakoah—Amateure 6 : 4, Rapid—Hertha 4 : 3, Ostmark—Rudolfshügel 1 : 1, Simmering—Vienna 1 : 1, Wacker—Admira 1 : 0, Slovan—Donau 3 : 0.

Graz: Rapid—Arbeiter-Athletiksportklub 1 : 0.

Zunanji rezultati 4. decembra.

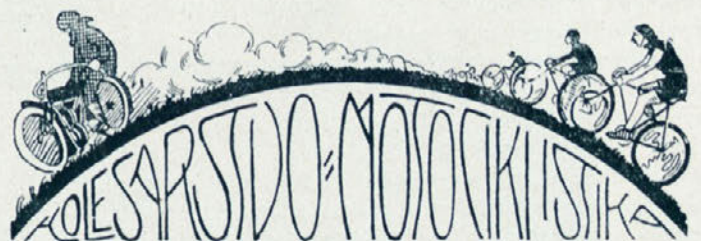
Praga: Slavia—Teplitzer F. K. 3 : 1.

Dunaj: Admira—Rapid 3 : 1, Sportklub—Floridsdorf 3 : 1, WAF—Ostmark 1 : 0, Vienna—Rudolfshügel 4 : 4, Hertha—Simmering 4 : 2, Slovan—SSV 6 : 1, WAC—Ottakring 2 : 1, Gersthof—Redstar 4 : 1.

Zunanji rezultati 8. decembra.

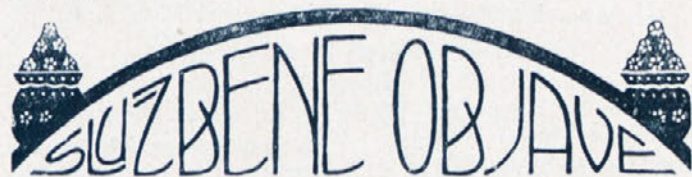
Dunaj: Rapid—Amateure 3 : 2 Sportklub—Wacker 1 : 1. — Stanje prvenstva I. r.: Rapid 15, Hakoah 13, Amateure 12, Sportklub 12, Hertha 12, Wacker 11, Vienna 10, WAF 9, Rudolfshügel 9, Admira 8, Floridsdorf 8, Ostmark 8, Simmering 3 točke. — Stanje prvenstva II. r.: WAC 19, Slovan 19, Gersthof 18, Germania 15 točk, na zadnjem, 14. mestu se nahaja Nussdorf s 4 točkami.

Praga. Češki pokal. Za pokal praške župe češko-slovaškega nogometnega saveza je tekmovalo letos 90 klubov. V prvi rundi (4. septembra) je nastopilo 78 moštev II. in III. razreda; 15 drugorazrednih in 24 tretjerazrednih je v tej rundi odpadlo. V drugi rundi (11. septembra) so nastopili izključno le v prvi rundi zmagoviti klubi, od katerih je odpadlo iz nadaljnje konkurence zopet 10 drugorazrednih in 9 prvorazrednih. Po tretji rundi 18. septembra je preostalo v konkurenci še 9 drugorazrednih in 1 tretjerazredno moštvo. 25. septembra se je igrala še ena dodatna runda, po kateri je moglo tekmovali za pokal še 8 drugorazrednih klubov. Tem se je priključilo sedaj 8 prvovrstnih klubov izvzemši lanskih semifinalistov Sparta, Slavia, Viktoria ž., Meteor Vinohrady. V četrti rundi, igrani 2. oktobra, je odpadlo zopet po 5 poraženih prvorazrednih in drugorazrednih klubov. Po peti rundi (16. oktobra) preostali 4 zmagovalci so prišli v demifinale zaeno z lanskimi semifinalisti. Rezultati v demifinalu so bili sledeči: Sparta—Kročehlavý 9 : 1, Viktoria—Kolin 9 : 1, Slavia : Kladno 2 : 1, Libeň—Meteor V. 4 : 2. Nato slede rezultati semifinala, igrane 20. oktobra: Sparta—Libeň 9 : 0, Viktoria—Slavia 1 : 0. Finale, tekma med zmagovalcema Sparto in Viktorijo se je vsled zimskega vremena preložila na marec 1922.

Jugoslovanski kolesarski podsavez, Ljubljana, ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 8. januarja 1921 ob 9. uri: dopoldne v hotelu Balkan v Celju. Klubi odpošljejo vsaj po 1 delegata na občni zbor. Vsak klub ima 1 glas. — Dnevni red je: 1. Poročilo predsednikovega namestnika, 2. poročilo tajnika, 3. volitve podsavznega odbora, 4. sestava sportnega programa za leto 1922., 5. slučajnosti. — Odbor podsaveza se je odločil za zborovanje v Celju, ker je s tem vsem klubom omogočeno udeležiti se s čim manjšimi stroški občnega zbora.

Klub kolesarjev in motociklistov Ilirija v Ljubljani ima svoj redni občni zbor na praznik dne 6. januarja 1922 ob pol 9. uri dopoldne na verandi hotela Union v Ljubljani. Dnevni red obsega: Poročilo predsedstva, poročilo tajnika, čitanje rezultatov letošnjih tekem, poročilo blagajnika in revizorjev, poročilo gospodarja, volitve, razno-terosti. Člani naj se udeležijo občnega zbora polnoštevno.

VSEM KLUBOM.

Sportne klube ponovno vabimo, da se lotijo intenzivno razpečavanja srečk loterije Kola jugoslov. sester. Žrebanje je preloženo, prilike je dovolj, da se popravi zamujeno. Mnogi klubi se sploh niso odzvali, dasi je v zimskem času dovolj prilike za delo v korist organizacije.

Sportni list treba absolutno vzdržati. Vsi klubi se zavedajo, da bi bil s prekinjenjem lista zadan sportnemu gibanju v Sloveniji težak udarec. Vsled tega je treba vztrajno na delo, da se število naročnikov do novega leta vsaj podvoji, ker le tako bo mogoče, da še izhajamo. Tudi naj se skuša nabrati kakih oglasov za list. Klubi naj upoštevajo ta poziv in naj store po svoji moči vse, da si ohranijo list.

Glede smuči sporočamo: Prvi del novih smuči prispe začetkom prihodnjega tedna ter se takoj razdeli vsem onim, ki so plačali smuči vnaprej. Cene še ne moremo navesti, ravnala se bo po prevoznih in carinskih stroških. Dan razdelitve se objavi v dnevnikih. Rabljene smuči se nato razdele, v kolikor bomo imeli stremen; one smuči brez stremen pa morejo dobiti le tisti, ki prinesejo s seboj stremena, da se jim ista takoj montirajo. Huitfeldt-stremena bi se lahko pustila napraviti v Ljubljani pri kakem sedlarju. Drugi del smuči in stremen prispe nekako koncem tega meseca. Oni, ki še reflektirajo na nove smuči, naj se takoj prijavijo Sportni zvezi, dobiti jih morejo člani sportnih klubov po lastni ceni, okrog 200 Din. z Bilgéri-stremeni. Smuči je plačati vnaprej.

Smuški tečaj se je moral vsled neugodnih snežnih razmer preložiti. Ob prvem ugodnem vremenu se tečaj takoj prične, na kar vse prijavitelce opozarjamo. Za ljubljanski tečaj sprejema še prijave pisarna Sportne zveze, istotako prijave onih, ki bi se hoteli udeležiti smuškega tečaja v Bohinju o božičnih praznikih. Razglase glede tečaja in vremenska poročila z Bleda in iz Bohinja bomo objavljali v izložbenem oknu Tiskovne zadruge v Prešernovi ulici nasproti pošte.

Občne zборе naj izvrše klubi v januarju, da bo mogoče izvršiti v februarju občne zборе podsavezov in Sportne zveze. Novoizvoljeni odbor naj javijo klubi Sportni zvezi. Istotako naj prijavi vsi klubi v svrhu izpopolnitve evidence svoj naslov, število članov, sportne panoge, ki se goje, število prirejenih tekem, najboljše rezultate, dosežene v posameznih sportnih panogah na javnih tekmah (datum, člana in kje).

Sportna zveza, Ljubljana.

Ljubljanski nogometni podsavez.

Izredna glavna skupščina L. N. P. se sklicuje v smislu § 12. podsaveznih pravil v nedeljo 18. decembra ob 11. uri v posvetovalnico mestnega magistrata ljubljanskega. — Dnevni red: 1. Poročilo tajnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Vo-

litev novega odbora. 4. Slučajnosti. — V slučaju, da ob določenem času glavna skupščina ne bi bila sklepčna, se vrši po ure kasneje druga glavna skupščina, ki je sklepčna neglede na število navzočih. Za pravoveljavne zaključke je vendarle potrebna navzočnost vsaj polovice rednih članov. — Glavni skupščini imajo pravico prisostvovati: a) po 2 delegata društev, ki so redni člani podsaveza, s pravico enega glasu; delegati imajo pred začetkom skupščine oddati tajniku podsaveza propisno podpisana pooblastila svojih klubov, v katerih mora biti tudi izraženo, kateri obeh delegatov ima pravico do glasovanja; b) odstopajoči predsednik, podpredsednik in I. tajnik, c) ostali člani upravnega odbora podsaveza, d) začasni člani J. N. S. e) odposlanec J. N. S. Osebe pod c), d) in e) nimajo pravico do glasovanja.

Iz upravnega odbora: Prvenstvena tabela z dne 6. novembra, objavljena v 45. številki »Sporta«, se na predlog poslovnega odbora verificira. — Tekme v prid naših klubov v zasedenem Primorju se vsled neugodnega vremena prelože na pomlad 1922. — »Vidašk«-u, Novo mesto, se vračuna poslana članarina za leto 1922. — Priziv g. Slamiča in S. K. Primorje proti kaznovanju g. Slamiča (»Sport« št. 44) se zavrne ter predloži kratkim potom v končno odločitev še J. N. S. — Z ozirom na neugoden gmoten položaj »Sporta« se klubi ponovno pozivljejo, da list med članstvom in potom članstva energično propagirajo.

Iz kazenskega odbora: Radi nepristojnega ponanjanja napram sodniku se kaznujejo z dvamesečno zabrano igre, to je do 30. decembra: Kossi Franc (MAK), Axmann Viljem (MAK) in Jenko Josip (Korotan) ter do 23. decembra: Batič Josip (Svoboda, Ljubljana). — Radi prestopanja (dodatno) s šestmesečno zabrano igre od 10. avgusta 1921 do 10. februarja 1922 Ackermann Teodor in Czarzar Friderik. — Izključitev igralcev Pernath Erwin in Lederer Pavel iz SV. Rapid, Maribor, se prizna za upravičeno. Imenovanima se v smislu § 11. o. p. zabranjuje prijava za katerikoli klub za dobo enega leta, računši od 25. novembra 1921.

Iz poslovnega odbora: Tajništvo razpošlje klubom v prihodnjih dneh sezname verificiranih igralcev v svrhu ureditve in izpopolnitve. Klubi naj ukrenejo, da se liste čimprej rešijo in vrnejo podsavezu, da se morejo pravočasno izstaviti nove izkaznice za l. 1922. Naroči naj se potrebno število prijavnih, naročilo je priložiti za vsako prijavnico 1 dinar.

Tajnik.

Sportni ples 1922. S. K. Ilirija priredi 7. januarja 1922 običajni Sportni ples. Ker je lanski ples vsem obiskovalcem še v najlepšem spominu, je računati tudi letos na velik poset.

Zimski nogometni in lahkoatletični trening S. K. Ilirije se prične v nedeljo 11. t. m. v jahalnici Nušakove vojašnice v Trnovem. Ob 14. uri se vrši istotam obvezen sestanek za vse nogometaše in atlete.

RAZNO

»Turbo.« Važno iznajdbo je napravil akademik Rateau, eden najbolj znanih francoskih inženjerjev. Bil je 15 let profesor za mehaniko in elektriko na rudarskih visokih šolah in se je predvsem bavil s študijem tekočih in plinastih teles. Njegove iznajdbe so zelo izboljšale industrijske stroje, pri katerih se rabijo ta telesa, kakor parne turbine, centrifugalne sesalke in stiskala. Skušal je tudi povečati moč letala v velikih višinah. Čim više se dvigne aeroplan, tem manjša je sorazmerno njegova moč, ker se namreč zračni tlak manjša in zaeno z njim teža zraka, ki ga vsesava motor. To znižanje povzročuje zmanjšanje dvigalne hitrosti letala in omejuje največjo višino dvigavanja, mejo, ki jo letalci imenujejo z dobrim izrazom »strop« (plafond). — Rateau je izumil stroj, ki ga imenuje turbo-stiskalo (turbo-compresseur), ki v višini vbrizgava zrak v motor, tako da ima motor v velikih višinah ravno toliko zraka in dela torej z isto močjo kakor pri tleh. Aeroplan, ki ima »turbo«, se more dvigniti 4000 metrov više kakor brez nje, če doseže »strop« pri 6000 metrih, ga »turbo« more dvigniti na 10.000 metrov. Stroj s 300 konjskimi silami brez turba, ki ima pri tleh hitrost 180 km na uro, leta na »stropu« samo še s 145 km. Če pa ima turbo, dobi v tej višini (6000 m) hitrost 215—220 km na uro. S turbo bo sedaj možno graditi letala, ki bodo v višini 6000 m vozila kakih 400 km na uro, voznja iz Pariza v Alžer v Afriki bo trajala torej manj ko štiri ure. Iz tega je razvidno, da je pomen te iznajdbe za aviatiko naravnost velikanski! B.